

Останній лицар чернігівської спадщини

Виставка творів Андрія Карнабеда

У січні цього року у виставковій залі Українського товариства охорони пам'яток відбулася виставка художніх творів Андрія Антоновича Карнабеда – одного з найактивніших діячів пам'яткоохоронної справи, незмінного впродовж майже 40 років голови Чернігівської міської організації Товариства, Громадянина з великої літери і справжнього патріота культурної спадщини Чернігова і Чернігівщини.

І а жаль, сьогодні його немає серед нас – він пішов із життя 29 березня 2005 року, але залишилися його учні і послідовники, які дбайливо зібрали, зберегли й привезли до Києва десятки його творчих робіт, створених у період з 1946 по 2000 рр. Широка громадськість, що добре знала Андрія Антоновича як високопрофесійного фахівця-архітектора, громадського діяча, полум'яного і невтомного борця за збереження архітектурної спадщини свого краю, одного з ініціаторів створення в Україні Товариства охорони пам'яток історії та культури, вперше одержала можливість ознайомитись з творчим доробком Карнабеда-художника.

У 1954 р. А. А. Карнабед з відзнакою закінчив архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту. Ще за навчання та після його закінчення брав участь у відбудові міста та відновленні його безцінних архітектурних пам'яток, зокрема П'ятницької церкви, під керівництвом видатного архітектора-реставратора П. Д. Барановського.

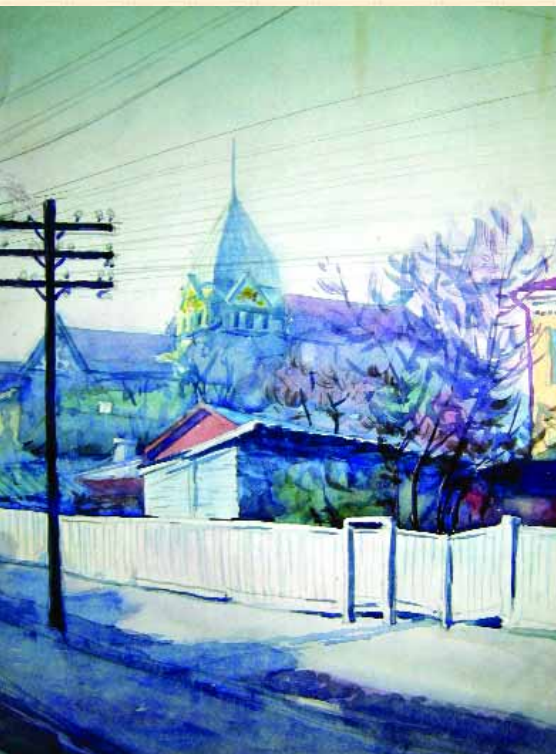
Від 1954 р. і до кінця свого життя постійно жив і працював у Чернігові: архітектором у проектних установах міста, в обласному відділі у справах будівництва та архітектури, в управлінні головного архітектора міста Чернігова, науково-реставраційних майстернях та завідувачем сектору фондів та експозицій Чернігівського державного архітектурно-історичного заповідника. За цей час опрацював особисто та у співавторстві понад двісті проектів і проектних пропозицій найрізноманітніших об'єктів у Чернігові та Чернігівській

області, ані на день не припиняючи своєї громадської пам'яткоохоронної діяльності.

З 1967 р., працюючи в Чернігівському архітектурно-історичному заповіднику, фактично став головним засновником та зберігачем його багатопротифільних фондів: колекції архітектурно-проектної документації, плінфи, цегли, кахлів, будинкового та церковного різьблення, ікон, сучасного живопису, народної вишивки і ткацтва та археологічних експонатів. У 1974 р. захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата архітектури за темою, тісно пов'язану з історією та розвитком Чернігова. Результатом його невтомної праці стали численні наукові і публіцистичні публікації, кілька монографій, зокрема "Чернігів" (два видання: 1968 і 1980 рр.), "Дерев'яна монументальна архітектура Чернігівщини XI–XX ст." (1990 р.).

Андрій Антонович як людина надзвичайно активна і динамічна багато подорожував. З кожної

подорожі, відрядження обов'язково привозив не тільки сотні фотографій, але й начерки та замальовки. Звичайно, предметом його найбільшої зацікавленості були об'єкти історико-культурної спадщини. Природньо, що більша частина його творів – пейзажі (переважно архітектурні), але на виставці представлено й інші жанри, які характеризують А. Карнабеда як різнобічного фахівця з широким колом творчих інтересів і можливостей.

Не маючи спеціальної фахової художньої освіти, Андрій Антонович, тим не менш, спромігся створити впродовж життя (а живописом він захопився ще з дитячих років) велику кількість професійних робіт у різноманітних техніках: пастелі, акварелі, гуаші, вугілля тощо. Звичайно, виставка не змогла репрезентувати усього творчого спадку митця, на ній експонувалася лише його невелика частка – з фондів Національного архітектурно-історичного заповідника "Чернігів стародавній" (де зберігається увесь архів А. Карнабеда) та приватних зібрань.

На виставці побувало багато фахівців-архітекторів, пам'яткоохоронців та прихильників пам'яткоохоронної справи, колег Андрія Антоновича, які добре пам'ятають його як щирю людину, принципову й безстрашну – він мав прибічників і не боявся наживати ворогів: за кожен пам'ятку, за кожен вулицю Чернігова він воював як справжній Лицар рідного міста.

